

**Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego w klasie IV
w Szkole Podstawowej im. Królowej Jadwigi w Rybnej w roku szk. 2022/2023
Wymagania stawiane uczniom na lekcjach języka polskiego:**

Uczeń otrzymuje oceny za:

1. Prace sprawdzające poziom wiedzy: testy, sprawdziany, sprawdziany ze znajomości lektury, sprawdziany z nauki o języku, prace klasowe, kartkówki (obejmujące materiał z trzech ostatnio omawianych tematów, kartkówki mogą być zapowiedziane lub niezapowiedziane), dyktanda, karty pracy.

2. Przygotowanie bieżące do lekcji: przyniesienie zeszytu, podręcznika, lektur.

3. Prace domowe:

- wypracowania na określony temat (obowiązkowe i oddawane w ustalonym terminie)

- prace domowe w formie zestawów ćwiczeń z literatury i nauki o języku (obowiązkowe)

4. Czytanie lektur obowiązkowych.

5. Przygotowanie dodatkowych materiałów na lekcję.

6. Udział w konkursach przedmiotowych, recytatorskich, ortograficznych, formach teatralnych itp.

7. Pracę na lekcji: praca indywidualna, w grupach, udział w dyskusji, wykonanie i prezentowanie zadanych ćwiczeń lub zadań.

Uczeń może w trakcie lekcji uzyskać dodatkowe oceny za wykazanie się wiedzą i umiejętnościami (ocena bardzo dobra za 5 plusów)

8. Odpowiedzi ustne z zakresu literatury i nauki o języku, wygłaszanie tekstu z pamięci, dobrowolną prezentację zadania domowego itp.

Brak zadania, zeszytu, podręcznika, lektury, nieprzygotowanie do odpowiedzi, tzw. „np.”, uczeń zgłasza na początku lekcji, podczas sprawdzania obecności.

Każdy uczeń ma prawo do trzech „np.” w semestrze, które nie będą miały wpływu na ocenę śródroczną i końcoworoczną. Natomiast każde następne „np.” będzie miało wpływ na wysokość tych ocen.

Brak zadania spowodowany chorobą lub uzasadnioną nieobecnością nie będzie brany pod uwagę.

W razie dłuższej nieobecności uczeń uzupełnia zaległy materiał do tygodnia od powrotu do szkoły.

Nieprzygotowania nie można zgłaszać w sytuacji, gdy zapowiedziana jest obowiązkowa lektura, sprawdzian, praca klasowa, zapowiedziana kartkówka.

Prace klasowe, testy, sprawdziany z nauki o języku, z lektur, ortograficzne są obowiązkowe i zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może napisać ich z całą klasą, to powinien uczynić to w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

Poprawa prac pisemnych jest dobrowolna.

Wypracowania domowe podlegają obowiązkowej ocenie, a na jej napisanie uczeń otrzymuje 7 dni.

Pracą domową jest też przeczytanie zadanego tekstu literackiego lub lektury.

Za brak pracy na lekcji uczeń może otrzymać negatywną ocenę.

Wszystkie prace klasowe, sprawdziany, testy, kartkówki powinny być napisane czytelnie, opatrzone podpisem ucznia; gromadzone są przez nauczyciela tak, aby uczeń i rodzice mieli do nich wgląd.

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy IV na poszczególne oceny

Ocenę „celujący” otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę „bardzo dobry” oraz:

- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie
- aktywnie uczestniczy w lekcjach
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów
- wzorowo i systematycznie wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe
- współpracuje w zespole, często odgrywa rolę lidera
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi

Ocenę „bardzo dobry” otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę „dobry” oraz:

- opanował wszystkie umiejętności zapisane w podstawie programowej
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji
- bardzo dobrze zna lektury, dostrzega konteksty interpretacyjne
- bezbłędnie wygłasza z pamięci wiersz lub fragment prozy
- zna cechy poznanych form wypowiedzi i potrafi je zredagować: opowiadanie, opis postaci, opis przedmiotu, zaproszenie, podziękowanie, notatka, plan wydarzeń, dialog, list, ogłoszenie.
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie
- aktywnie uczestniczy w lekcjach
- bardzo dobrze zna i stosuje poznane reguły ortograficzne oraz interpunkcyjne
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe
- zna alfabet, nazywa samogłoski i spółgłoski, określa liczbę liter i głosek w wyrazie, dzieli na sylaby, poprawnie przenosi wyrazy, poprawnie zapisuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, dostrzega rozbieżności w mowie i piśmie, rozróżnia głoski twarde i miękkie, biegle ustala kolejność alfabetyczną wyrazów
- biegle rozpoznaje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki, przyimki, spójniki i ich formy
- rozpoznaje w zdaniu podmiot i orzeczenie, rozróżnia zdanie pojedyncze od złożonego.

Ocenę „dobry” otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę „dostateczny” oraz:

- opanował w większości umiejętności zapisane w podstawie programowej
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela - trudne
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych
- bierze czynny udział w lekcji
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe
- dobrze zna omawiane lektury
- wygłasza zadane teksty z pamięci
- zna cechy wypowiedzi pisemnej: opowiadanie, opis postaci, opis przedmiotu, zaproszenie, podziękowanie, notatka, plan wydarzeń, dialog, list, ogłoszenie, potrafi je zredagować, zachowując poprawną kompozycję
- zna alfabet, nazywa samogłoski i spółgłoski, określa liczbę liter i głosek w wyrazie, dzieli na sylaby, poprawnie przenosi wyrazy, poprawnie zapisuje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, poprawnie ustala kolejność alfabetyczną wyrazów
- rozpoznaje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki, przyimki, spójniki i ich formy

- popełniając nieliczne błędy rozpoznaje w zdaniu podmiot i orzeczenie, rozróżnia zdanie pojedyncze od złożonego.

Ocenę „dostateczny” otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę „dopuszczający” oraz:

- opanował częściowo umiejętności zapisane w podstawie programowej
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo oraz błędy kompozycyjne
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy
- dość dobrze zna omawiane lektury
- wygłasza zadane teksty z pamięci w sposób odtwórczy, zdarzają się pomyłki
- zna zasady redagowania niektórych form wypowiedzi: opowiadanie, opis postaci, opis przedmiotu, zaproszenie, podziękowanie, notatka, plan wydarzeń, dialog, list, ogłoszenie.
- zna alfabet, nazywa samogłoski, określa liczbę liter w wyrazie, myli się, co do liczby głosek, dzieli na sylaby, na ogół poprawnie ustala kolejność alfabetyczną wyrazów
- wyróżnia części mowy popełniając nieliczne błędy: czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki, przyimki, spójniki, popełnia liczne błędy przy określaniu ich form
- z pomocą nauczyciela rozpoznaje w zdaniu podmiot i orzeczenie, rozróżnia zdanie pojedyncze od złożonego.

Ocenę „dopuszczający” otrzymuje uczeń, który:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie z pomocą nauczyciela
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru, rozumie częściowo przeczytany tekst
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby
- pobieżnie zna omawiane lektury
- ma poważne braki w opanowaniu pamięciowym tekstu
- zna niektóre zasady redagowania form wypowiedzi: opowiadanie, opis postaci, opis przedmiotu, zaproszenie, podziękowanie, notatka, plan wydarzeń, dialog, list, ogłoszenie.
- zna alfabet, zna samogłoski i spółgłoski, potrafi dzielić na sylaby, robi błędy w układaniu wyrazów w porządku alfabetycznym
- wyróżnia części mowy, popełniając błędy: czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki, przyimki, spójniki, z pomocą nauczyciela określa ich formy
- z pomocą nauczyciela rozpoznaje w zdaniu podmiot i orzeczenie, rozróżnia zdanie pojedyncze od złożonego.

Ocenę „niedostateczny” otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela, zaniedbuje wykonywanie prac domowych
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- nie angażuje się w pracę grupy.

Warunki i tryb otrzymania oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana

Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) mają możliwość ubiegania się o uzyskanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych.

Warunkiem uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych może być:

- dłuższa usprawiedliwiona nieobecność na zajęciach edukacyjnych,
- inne ważne sytuacje życiowe, które nauczyciel uzna za istotne.

Tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych:

1) Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie), nie później niż 3 dni przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej, składają do nauczyciela przedmiotu pisemne podanie o zamiarze uzyskania wyższej od przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych. Podanie powinno zawierać uzasadnienie oraz informację o ocenie, o jaką będzie ubiegał się uczeń.

2) Nauczyciel podejmuje ostateczną decyzję, czy uczeń spełnienia warunki, o których mowa w Statucie Szkoły (§ 74 ust. 2).

3) Jeżeli uczeń spełnienia wspomniane warunki, nauczyciel ustala termin i formę sprawdzianu obejmującego wymagania edukacyjne z przedmiotu na konkretną ocenę. Sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia musi nastąpić przed zebraniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej.

4) Nauczyciel, po sprawdzeniu wiadomości i umiejętności ucznia, utrzymuje bądź ustala wyższą niż przewidywana roczną ocenę klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych.

Edyta Wąsowicz